

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ПРОМИСЛОВОСТІ

**ПРОБЛЕМИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ
АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ СФЕРИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ
ТА ШЛЯХИ ЇХ РОЗВ'ЯЗАННЯ**

Матеріали міжнародного наукового семінару

8 жовтня 2015 року

Одеса
Фенікс
2015

УДК 338.43(063)
ББК 65.32я43
П 781

Рекомендовано до друку Вченою радою
Одеської національної академії харчових технологій
(протокол № 2 від 6 жовтня 2015 року)

П 781   Проблеми сталого розвитку агропродовольчої сфери в сучасних умовах та шляхи їх розв'язання: матер. міжнар. наук. семінару (8 жовтня 2015 р., м. Одеса) / Кафедра економіки промисловості Одеської націон. акад. харчових технологій. – Одеса: Фенікс, 2015. – 110 с.

У збірнику подано тези доповідей на міжнародному науковому семінарі. В них обґрунтовано теоретичні та методологічні засади сталого розвитку агропродовольчої сфери, висвітлено адаптивні стратегії розвитку харчових підприємств, напрями вирішення питання імпортозаміщення агропродовольчої продукції, розглянуто стан соціального середовища та екологічної складової агропродовольчої сфери, проаналізовано роль аграрної політики держави у забезпеченні сталого розвитку агропродовольчої сфери.

Для науковців, аспірантів, студентів економічних спеціальностей та фахівців галузі харчової промисловості.

ISBN 978-966-438- 946-1

УДК 338.43(063)
ББК 65.32я43

ISBN 978-966-438-946-1

© Одеська національна
академія харчових технологій, 2015
© Оформлення ПП «Фенікс», 2015

Тематичний напрям 6
Роль аграрної політики держави в забезпеченні сталого розвитку
агропродовольчої сфери

Боровик П.М.

*к. е. н., доцент кафедри фінансів і кредиту
Уманський національний університет садівництва*

**ЄДИНИЙ ПОДАТОК ЯК ІНСТРУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО
РЕГУЛЮВАННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНОЇ АГРОСФЕРИ**

З прийняттям Закону України від 28. 12. 2014 р. № 71-VIII «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи» та Закону України «Про державний бюджет України на 2015 рік», єдиний податок з суб'єктів малого підприємництва та фіксований сільськогосподарський податок було об'єднано в одну податкову форму – єдиний податок.

Крім того, якщо до 2015 р. Податковий кодекс України передбачав шість груп платників єдиного податку та одну групу платників фіксованого сільськогосподарського податку, то механізм справляння податку, що об'єднав зазначені дві податкові форми, передбачає чотири групи його платників. До четвертої групи платників сучасного єдиного податку нині віднесено аграрних товаровиробників, що до 2015 р. були платниками фіксованого сільськогосподарського податку.

Результати критичного аналізу оновленого порядку нарахування і сплати єдиного податку з суб'єктів аграрного бізнесу дозволяють зазначити, що він має суттєві недоліки.

Зокрема, механізм справляння єдиного податку з суб'єктів аграрного бізнесу як і фіксований сільськогосподарський податок, який він замінив, дає можливість оптимізувати податкове навантаження окремих бізнес-структур через використання спрощеного режиму прямого оподаткування крупними фірмами (шляхом створення кількох афілійованих структур) [1, с. 93; 2, с. 37].

В контексті недоліків сучасного механізму пільгового режиму прямого оподаткування сільськогосподарських підприємств необхідно також відмітити, що донедавна в Україні основним джерелом фінансування заходів щодо поліпшення та охорони земельних ресурсів була плата за землю, тобто земельний податок та плата за оренду земель державної і комунальної власності. Згідно з вимогами статті 22 нині відміненого Закону України «Про плату за землю», кошти від неї, що надходили на спеціальні бюджетні рахунки місцевих бюджетів, повинні були використовуватись виключно для фінансування заходів по раціональному використанню та охороні земель, підвищенню родючості ґрунтів, веденню державного земельного кадастру, землеустрою, моніторингу земель, створенню земельного інноваційного фонду, відшкодуванню витрат власників землі і землекористувачів, пов'язаних з господарюванням на землях гіршої якості, економічному стимулюванню

власників землі і землекористувачів за поліпшення якості земель, підвищенню родючості ґрунтів, наданню пільгових кредитів, частковому погашенню позичок та компенсації втрат доходів власників землі та землекористувачів внаслідок тимчасової консервації земель, порушених не з їх вини, проведенню земельної реформи, а також для земельно-господарського устрою, розробки містобудівної документації і розвитку інфраструктури населених пунктів.

Поряд з цим, спочатку відміна цільового порядку використання мобілізованих сум плати за землю, а потім звільнення платників фіксованого сільськогосподарського податку, а пізніше – єдиного податку четвертої групи від сплати земельного податку за землі сільськогосподарського призначення зумовили дефіцит коштів в бюджетах муніципалітетів аграрних регіонів, необхідних їм на фінансування робіт, пов'язаних з охороною і відновленням земельних ресурсів.

Ще одним недоліком порядку нарахування і сплати сучасного єдиного податку є те, що Податковим кодексом України за базу справляння для сільськогосподарських товаровиробників, які спеціалізуються на виробництві та переробці продукції рослинництва на закритому ґрунті передбачено нормативну грошову оцінку земельних угідь сільськогосподарського призначення. Результати попередніх досліджень показали, що внаслідок цього зберігається суттєва диспропорція розмірів податкового навантаження тепличних комбінатів, що отримують з незначної за розмірами земельної площі на кілька порядків вищі прибутки, ніж інші (типові) сільськогосподарські підприємства [1, с. 93]. Тому, чинний порядок оподаткування їх доходів забезпечує суб'єктам тепличного бізнесу пільгові, порівняно з іншими платниками єдиного податку четвертої групи, умови оподаткування, чого, звичайно ж, допускати не слід.

З метою вирішення проблем справляння єдиного податку з суб'єктів агробізнесу в Україні необхідно :

- посилити рівень відповідальності платників єдиного податку за проведення операцій, мето яких є оптимізація податкового навантаження таких платників та їх контрагентів;
- зобов'язати платників єдиного податку четвертої групи сплачувати податок за землі сільськогосподарського призначення, забезпечивши за рахунок мобілізованих сум цього податку цільове фінансування робіт, пов'язаних з охороною і відновленням земельних ресурсів, або ж запровадити механізм бюджетного перерозподілу частини мобілізованого єдиного податку з суб'єктів агробізнесу на фінансування зазначених робіт;
- запровадити ставку єдиного податку для тепличних комбінатів у розмірі 2 % від їх виручки.

Література

1. Боровик П. М. Проблеми податкового регулювання земельних відносин в агросфері в умовах євроінтеграції / П. М. Боровик, П. К. Бечко, С. М. Броварна // Наук. вісн. Херсонського державного університету. – Сер. : Економічні науки. – 2014. – Вип. 9. – С. 92–96.

2. Тулуш Л.Д. Реформування механізму прямого оподаткування сільськогосподарських підприємств. / Л.Д. Тулуш // Економіка АПК. – 2014. – № 10. – С. 34–45.

Дідковська Л.І.

к.е.н., старший науковий співробітник ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України» (м. Київ)

ГАРМОНІЗАЦІЯ ВІТЧИЗНЯНОГО ЗАКОНОДАВСТВА ЩОДО РЕГУЛЮВАННЯ ГМО ДО ЄВРОПЕЙСЬКИХ ВИМОГ

У зв'язку з обраним європейським вектором розвитку, а також з необхідністю внесення змін у вітчизняне законодавство, Україна повинна сформулювати нову модель біобезпеки за європейськими принципами. Європейська регуляторна система поводження з ГМО є найконсервативнішою у світі. Євросоюз здійснює регулювання ГМО керуючись принципом запобігання ризикам, який задекларовано у Регламенті ЄС/178/2002. Зокрема, за умови ймовірного завдання шкоди через вивільнення ГМО у навколишнє середовище, така діяльність забороняється (навіть за відсутності підтвердження ризиків). В цілому, тут процедура реєстрації ГМО є надто складною, водночас використання незареєстрованих ГМО заборонено.

Основними нормативними документами щодо регулювання ГМО в ЄС слід вважати: Директиву 2001/18/ЄС, що регулює експериментальне вивільнення ГМО у навколишнє середовище та ринок ГМО, Регламенти ЄС 1829/2003, 1946/2003 та 1830/2003 що висвітлюють основні вимоги до розміщення на ринку харчових продуктів та кормів, транскордонного переміщення ГМО між ЄС та іншими країнами та відстеження і маркування ГМО.

Нині в ЄС дозволено імпорт понад 50 ГМ-сортів рослин, тоді як вирощування – лише 1 сорту кукурудзи (Monsanto MON810), який є стійким до кукурудзяного метелика. Серед країн ЄС, в яких вирощують модифіковані культури, найбільші площі у Іспанії, проте існують країни в яких вирощування ГМ-кукурудзи заборонено – Австрія, Болгарія, Франція, Німеччина, Греція, Угорщина та Люксембург. В основному Європа імпортує ГМ-корми (нині в ЄС до 90% комбікормів виготовлені з ГМ-сировини[1]). Тут щорічно імпортується близько 32 млн т соєвого шроту. До речі Росія притримується цієї ж політики: дозволяє імпорт, проте забороняє вирощування ГМ-культур на території країни.

На противагу ЄС політика США у питаннях поводження з ГМО є досить ліберальною. Тут основним є принцип еквівалентності. Зокрема, якщо ГМ-продукт за основними характеристиками не відрізняється від традиційних продуктів (що не містять ГМО), то він не являє ніякої загрози для здоров'я людей і тварин. Не зважаючи на те, що 3/4 американських продуктів харчування містять ГМ-компоненти, в країні не розроблено жодного закону щодо регулювання ГМО. Слід зазначити, що діаметральність позицій

Великий П.П.

К новой модели сбалансированного обмена ресурсов общества с природной средой 83

Демьяненко С.Г., Золотов В.И.

Экологизация предпринимательства в агропромышленном комплексе 87

Купинец Л.Е.

Трансформации продовольственной безопасности в контексте экологических вызовов.....90

Школа В.Ю., Прокопенко М.О.

Напрями реформування системи енергозабезпечення в агропродовольчій сфері України.....93

Тематичний напрям 6

Роль аграрної політики держави в забезпеченні сталого розвитку агропродовольчої сфери

Боровик П.М.

Єдиний податок як інструмент державного регулювання сталого розвитку вітчизняної агросфери.....95

Дідковська Л.І.

Гармонізація вітчизняного законодавства щодо регулювання ГМО до європейських вимог 97

Колотуха С. М., Мулько Л. Б.

Фінансове забезпечення аграрної політики в сучасних умовах.....100

Федонина О.В.

Инновационный вектор устойчивого развития агропродовольственной сферы страны: роль государства..... 103

Наукове видання

**ПРОБЛЕМИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ
СФЕРИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ТА ШЛЯХИ ЇХ
РОЗВ'ЯЗАННЯ**

МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОГО НАУКОВОГО СЕМІНАРУ
8 жовтня 2015 року

Друкується в авторській редакції.
Відповідальність за інформацію, викладену в
публікаціях, несуть автори.

Підписано до друку 13.10.2015.

Формат 60x84/16. Обл.-вид.арк. 6,5. Ум.-друк. арк. 6,6.

Папір офсетний. Друк на дуплікаторі. Зам. № 1510-09.

Видано і віддруковано ПП «Фенікс»

(Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 1044 від 17.09.02).

Україна, м. Одеса, 65009, вул. Зоопаркова, 25. Тел. (048) 7777-591.

www.law-books.od.ua